

Партизан, підпільник, диверсант

Бути вихованцем дитячого будинку й стати дбайливим дідусем і прадіду сем, мати польську метрику про народження і захищати Україну від фашистів, отримати бойові нагороди двох держав і підновлювати прізвиська загиблих побратимів на братській могилі у Словачії – все віхи багатой подіями біографії відомого майстра різьби по дереву та кістці Володимира Шаркова.

Володимир Федорович, незважаючи на поважний вік, зберіг молодечий запал, оптимізм, віру в краще прийдешнє, ясну пам'ять, чітку вимову, інтерес до політичного життя в країні. Мимоволі позаздриш, адже в житті довелося побачити всього: і нерадісну безбатченківську долю, і поранення (переніс 8 операцій), і зраду...

Зростав Володя в Пінську, у дитячому будинку. Вже згодом від хресного довідався, що, коли виповнився рік, помер батько. Так і опинився в казенному сиротинці. Довго вважав себе поляком. Адже навчали польською, на богослужіння водили в костел. Напередодні війни 4 старших вихованці (серед них і Володимир) працювали на фанерному заводі. Коли дитячий будинок мали евакуювати, Володі та його друзям видали метрику про народження та довідку, й вони залишились у захопленому гітлерівцями Пінську. Жили в бараці. На заводі, де нещодавно працю вали, красувалась зловісна вивіска: «Заборонено. За непокору — розстріл». Та хлопчачки, які знали територію, як свої п'ять пальців, проникли-таки на підприємство, поцупили мішок махорки. Це й врятувало від голодної смерті: за пачку курива можна було вимінити буханку хліба чи шматок сала. Прихопили й радіоприймач, слухали зведення Радінформбюро записували їх, а потім наклеювали поверх гітлерівських листівок про переможний похід армії фюрера.

...Першим схопили хлопчика з молодших класів, який утік під час евакуації та повернувся до старших товаришів у Пінськ. Потерпали юні підпільники, чи витримає тортури, чи не видасть?.. Втекли з бараку, наглядали здаля, чи не йдуть по їх душі поліцаї та гестапівці. Через три дні зморованого друга побачили на «єзуїтській» площі — гойдався на шибениці...

Відтак вибралися з окупованого міста, дорогою потрапили в партизанський загін Дуковицького. Після запеклої сутички з фашистами поріділий загін перебрався в українські ліси, де згодом влився в з'єднання славнозвісного Бегми. Згадує посивілий партизан, що тоді вперше побачили командира у формі, з погонами. Саме Бегма, який свого часу залишив у Рівному, резиденції гауляйтера Еріха Коха, підпільні групи, зацікавився Володимиром, вирішив послати в обласний центр і Дубно на зв'язок з підпільниками. Та й легенда переконлива — сирота розшукує батьків. Спочатку подався в Мирогощу (там народився), щоб виправити метрику з польської на українську. Довелося порубати батюшці дрова, щоб погодився. Від нього й довідався, що через кілька дворів мешкає, хрещений батько... Із завданням (тоді впорався, повернувся неушкоджений).

Коли розформували загін, важливу роль відіграло добре знання польської мови — Володимир потрапляє в диверсійний спецзагін «Вибух», проводить підривну та диверсійну роботу в Польщі. Під Краковом, пригадує колишній «вибухівець», пустили під укіс майже 30 ворожих ешелонів. Не дивно, що проти загону фашисти кинули великі сили. Отоді й отримали по рації наказ командування — прибути в Словачію на допомогу повсталому народу країни. Саме там, прикриваючи в складі 20 чоловік відхід загону, Володимир Шарков втратив бойових побратимів. Удвох з «горьковським» Борисом (так жартома звали бійця з Горького) вирвались з оточення, а товариші залишились спочивати вічним сном у далекій Словачії. Та й у Володимира застрів у грудях ворожий осколок.

Багато сил і здоров'я поклав Володимир Федорович, щоб замість безликої таблички «Тут у бою з ворогом загинули невідомі партизани...» з'явилися на обеліску викарбувані імена бойових побратимів. У 2005-му побував на місці братської могили, де нині вшановують пам'ять загиблих товаришів вдячні словаки.

Бойові нагороди Володимир (Шарков вдягає лише на День Перемоги. Серед них — медалі «За отвагу», «За боевые заслуги», польський хрест.)

У мирний час пов'язав своє життя з лісовим господарством: у Сарненському держлісгоспі довгий час працював мисливствознавцем, згодом очолив сувенірний цех. Запитую, як захопився різьбою по кістці. Виявляється, якось виїхав з друзями на полювання. І треба ж такому статися — забули склянки!. Тоді й виникла думка зробити з рога похідні чарочки. Коли столичний мистецтвознавець побачив вироби, то зацікавився, а під час візиту Володимира Шаркова в Київ показав стародавні кістяні вироби, що зберігалися у фондах музею, і зокрема козацькі порохівниці. З тих пір і «захворів» Володимир Федорович кісткою. Наступного разу на огляд у столицю привіз чашу, ніж, гребінь, заколди для волосся, люльку, виготовлені з рогів лося. Маститі мистецтвознавці, вражені побаченим, казали, що різьбою по кістці вже років 150-200 ніхто не займався, навіть вважали, що цей вид мистецтва безнадійно втрачений, отож одногolosно присудили різьбяру-піонеру 100 і грн. премії за кожен витвір. Отримав тоді 700 грн., чим викликав заздрість колег — деревників.

Ветеран досі захоплюється полюванням, повен творчих задумів і мрій. У планах — створити колекцію рогів: лані, лося, оленя благородного, ізюбра, марала — й охопити весь ареал поширення. Бракує рогів сибірського лося, та віриться, що зі своїм ентузіазмом і оптимізмом Володимир Федорович здобуде й цю цікавинку.

Зоя ТИМЦУНІК.